

Nem fog unatkozni

ha beiratkozik

Ujság-könyvtárba

kát okoztak. Az áldozatok számát még nem állapították meg. (MTI)

Madrid, április 21. (Bud. Tud.) Franciaországból érkezett jelentések szerint a német hatóságok nagy mértékben megszigorították a francia partvidék ellenőrzését.

Kivégezték egy hazaárulót Svájcban

Bern, április 21. (Bud. Tud.) A harmadik számú területiális törvények 1943 március 30-án hazaárulás miatt Beeler Fridolin 1921. évi születésű schianisi lakost halálra ítélte. Beeler azzal vádolták, hogy egy idegen hatalomnak adatott közölt Svájc katonai berendezéseiről, bunkereiről, tankcsapdákról és katonai épületeiről és az információkért pénzt fogadott el. Mivel Beeler sem nem fellebbezett, sem kegyelmi kérvényt az előírt határidőn belül nem nyújtott be, a golyó általi halálra ítéletet április 20-án végrehajtották.

Politikai gyilkosság Belgiumban

Brüsszel, április 21. (Interinf.) A kurnei polgármestert, a flamand nemzeti szövetség tagját hétfőn reggel fél nyolc tájban, amikor lakását elhagyta, egy hivatalába menjen, két ismeretlen terrorista megölte. (MTI)

A honvédcsaládokért

Zomborban eredményesen folyik a hadiárak érdekében indított akció. Eddig 20 zombori egységlet és magán-személy jelentette be készségét, hogy elvállalja egy-egy hadiárva felnevelését, illetve örökbe fogad egy hadiárva. A viteli szék három árva felnevelését vállalta. További eredmények várhatók.

A miskolci borsgyáregyesület bejelentette Lichtenstein László városi főispánnak, hogy egy miskolci hadiárva nevelési költségeire havonta 120—150 pengőt készek rendelkezésére bocsátani.

Szabadka város törvényhatósági bizottsága közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy ünnepélyes keretek között megünnepelik a város 200 éves fennállásának jubileumát. Elhatározták, hogy ebből az alkalomból a város hat hadiárva felnevelését vállalja el.

A Vontakiserők Országos Otthona vasárnap tartotta 37. évi rendes közgyűlését, amelyet Zima István országos elnök nyitott meg és lelkes szavakkal emlékeztetett meg hős honvédekéről. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel csatlakozott Kállay Miklósné mozgalmához és így a nevelt árva száma háromra emelkedett. A közgyűlés vállalata hatvan jelenen végzett tanulmányi ösztöndíjat, husz gyermek háromhetes nyaralását és elhatározták, hogy a harcra felkészült hősök özvegyei is segélyt kapnak.

A nagykanizsai ipartestület elhatározta, hogy két elesett iparos honvéd árvaának nevelését vállalja.

A nagykanizsai keresztény tisztviselők egyesülete a helybeli honvédcsaládok megsegítésére a városi színházban előadta a Bolond Ásványt. A jövedelemből több mint másfélszer pengő jutott a nemes célra.

A bonyhádi ipartestület egy hadiárva nevelését vállalta magára.

Bonyhád nagyközség képviselőtestülete elhatározta, hogy egy hadiárva felnevelését magára vállalja.

FŐVÁROSI HIREK

KIK ÉPÍTKEZNEK? A polgármester a következő nagyobb építkezésekre adott engedélyt: Rab Istvánné (III., Remetehégyi-ut 72) egyemeletes lakóház és Juhász József (X., Bolgár-utca 17) kétemeletes bérház. Földszintes lakóház építésére kaptak engedélyt: Ruppert József (XIV., Dorozsmai-ut 110), Gál Tibor Mihály (XIV., Szomolányi-köz 11), Demecseri Ipartelep Rt. (III., Szeréna-ut 20), Lipesci Franciska (XIV., Zsigárd-utca 10), Lajtay Jenőné (XIV., Ungvár-ut 49), Cserhalmi István (XIV., Gödöllői-ut 123) és Sügölj Antalné (XIV., Gödöllői-ut 4).

Uj helyzet Szudánban

Angol-egyiptomi Szudán ma a brit birodalom egyik gazdaságilag és geopolitikailag legértékesebb kolóniája, helyesebben egyáltalán nem csupán a brit birodalomé, mert angol-egyiptomi Szudán — amint a neve is mutatja — Egyiptom és a Brit Empire kondominiuma, közös birtoklása. A 18 millió lakosu, a mai Magyarországnál mintegy huszszorosa nagyobb terület Észak-Kelet-Afrika közlekedési és stratégiai gócpontja, azonkívül India mellett a brit pamutipar legfontosabb gyapottermelő területe. Angol-egyiptomi Szudán biztosítja az özszekeztetést egyrészt Egyiptom, másrészt az Empire kelet- és dél-afrikai birtokai között, hozzájárul a britek uralkodó vöröstengeri pozíciójához és last not least — ellenőrzi Egyiptomot. Angol-egyiptomi Szudán elvesztésével a britek egyiptomi pozíciója is súlyosan megrendülne. Egyiptom számára természetesen döntő jelentőségű lenne a teljes szuverenitás megszerzése Szudán fölött. Nemcsak Egyiptom gazdasági jelentőségét fokozná, hanem ahogy azt Nahaz pasa is régebben, amikor még élesen angolellenes politikát követett, állította, Egyiptom csak akkor lesz igazán önálló, ha a Szudánt teljesen bekebelezheti.

Szudán angol főköormányzója

nemrég kijelentette, hogy a gyarmati kormányzásába mind nagyobb mértékben be akarja vonni a szudániakat, ugyanezért már három szudáni bennszülött vezető pozíciót kapott. A főköormányzó kerületi bizottságokat létesített, amelyeket meg lehetőségek szűke körű autonóm jogokkal ruházott fel. A bizottságok tagjait a bennszülöttek közül szabadon választják. Ezek a hírek nagy feltűnést keltettek Egyiptomban, mert az egyiptomiak azzal a gyanúperrel élnek, hogy az angolok a szudániak autonómia törekvéseit igyekeznek kiaknázni az egyiptomi uralmi törekvések ellen. Az egyiptomiak viszont éppen a háborús szituációt kihasználva felhasználni arra, hogy visszaszerezék Szudán felett a teljes szuverenitást. Ezeknek a törekvéseknek Omar Tussum herceg, Faruk király nagybátyja az előharcosa. A herceg főként kulturális uton szeretné Egyiptommal egybeolvasztani Szudánt. A herceg javaslatára a kairói és alexandriai egyetemeken a szudáni problémák számára külön tanszékeket állítottak fel. Az egyiptomi kormányzat pedig ugyancsak a herceg javaslatára gazdasági szakértőket nevezett ki a Szudán és Egyiptom közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztésére. Az egyiptomiak mindig nagyon panaszkodtak, hogy a szudáni kivitel majdnem kizárólag Anglia és India felé irányul. Most főként Szudán nagy marha- és nyersbőr-kivitelét igyekeznek Egyiptom felé irányítani. Az egyiptomi költségvetésbe jelentős tételt állítottak be egyiptomi iskolák létesítésére Szudánban. Az egyiptomi egyetemeken ösztöndíjakat alapítottak szudáni hallgatók részére.

Maguk a szudániak

arabok, ősi hamiták és különböző kultúrfajokból álló népek keveredéseinek sinesenek oszlatlanul elragadtatva a fokozódó egyiptomi érdeklődéstől. A múlt század első két harmadában, amikor még egyedül az egyiptomi khedive uralkodott a török szultán nevében, de ettől teljesen függetlenül a Szudán fölött, az egyiptomi fennhatóság borzalmas állapotokat teremtett Szudánban. Az egyiptomi hivatalnokok kizárólag kizsákmányoló módon tekintettek Szudánt, ahol példátlan adókat facsartak ki a bennszülöttekből és a javarészt

nagyon termékeny területen tömegnyomort idéztek elő. Ezek az egyiptomi hivatalnokok, akiket ugyszólván senki sem ellenőrzött, szemet hunytak a rabzolgaakereskedők garázdálkodása felett és szabályos harácsot szedtek a rabzolgavadászok zsákmányából. A khedivék angol főhivatalnokok szolgálatait vették igénybe, hogy Szudánban valamiképpen rendet, teremtsenek. Ezek közé tartozott a kiváló felfedező utazó, sir Samuel Baker is, aki a khedivétől a pasa címet kapta és feleségével, a magyar származású Sass Irénnel együtt páratlanul hősies és elszánt harcot folytatott a rabzolgakereskedők és a velük titokban vagy nyíltan együttműködő egyiptomi hivatalnokok ellen.

Az idők azonban megváltoztak

Az egyiptomi hivatalnokok abban az időben nemcsak Szudán bennszülötteit gyötörték és zsarolták, hanem Egyiptom paraszti fellah tömegeit is. Az utolsó két évtizedben, tehát a világháború óta a közigazgatás Egyiptomban rendkívül megjavult és éppen az uralkodó vavd párt alapvető programja a régebben annyira elnyomott fellah tömegek szociális és gazdasági felszabadítása. A szudániak körében azonban ennek ellenére nagyon erős az autonomista mozgalom, amely régebben is épp egy irányult az egyiptomiak, mint

az angolok ellen. Lényegében ennek az autonomista szellemnek volt furcsa vallásos kerülő utakon a Mahdi-mozgalom is a megnyilatkozása; a Mahdi vallásos forradalma, aki magát az Imámnak, a fanatikus mohamedán szektáktól annyira várt eljövendő megváltónak adta ki, Szudánból egyformán kiséperte az angolokat és az egyiptomiakat. A Mahdi forradalmának tetőpontját Khartum bevételét jelentette, ahol Szudán akkori angol főköormányzója, Gordon pasa hősies ellenállás után a kormányzó palota lépcsőin esett el. Az angolok akkor kiürítették Szudánt, nem tettek semmit a Mahdi ellen, vagy pedig nem is akartak tenni. Szokásuknak megfelelően félretették bosszújukat. Kitchenier hihetetlen lassúsággal és megfontoltsággal tette meg előkészületeit, éveken át építette a Nilus mentén a Szudán felé vezető vasutvonalat, míg nem Gordon tragédiája után tizennégy évvel megindult a Mahdi Szudánban uralkodó utódja ellen és Omdurmánban, Khartummal szemben teljesen megsemmisítette a fanatikus dervisek seregét, majd pedig a megtorlás jelképeként kiásatta és szétszórtatta a Mahdi csontjait. Így lett Szudán angol-egyiptomi kondominium s így hagyományozta Kitchenier győzelme az angolokra és az egyiptomiakra a még mindig megoldatlan szudáni problémát.

Juhász Vilmos

Zsindely Ferenc miniszter pénteken Szófiába utazik

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Zsindely Ferenc kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter feleségével, vitéz Kesserű István és Cseley Rezső miniszteri titkárok

Bolgár lapok Zsindely Ferenc miniszter utazásáról

Szófia, április 21. (Magyar Távirati Iroda.) A szófiai lapok közlik, hogy Zsindely Ferenc kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter feleségével együtt Bulgáriába utazik, hogy a plovdivi vásár megnyitására résztvegyen. A bolgár lapok nagy örömmel üdvözlék a magyar miniszter küszöbönálló látogatását.

kíséretében pénteken Szófiába utazik. A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter három napot tölt Bulgáriában és husvét hétfőjén részt vesz a plovdivi vásár megnyitóján.

Vojnovich Géza az Akadémia népszerűségéről

Vojnovich Géza felsőházi tag, a Tudományos Akadémia főtitkára, Kolozsvárról tartózkodott és ott résztvett Igazi Passio című darabjának előkészületeiben. Kolozsvárról nyilatkozatot tett és válaszolt arra a kérdésre, hogy mi is az alapja az Akadémia ellen intézett támadásoknak!

— Azt kell mondanom, hogy semmi — mondotta Vojnovich Géza —. Az Akadémia ma sokkal népszerűbb, mint régen volt. Ennek legjobb bizonyítéka, hogy egész sereg alapítványt kaptunk az utóbbi években. Az Akadémia ezévi tudományos költségvetése meghaladja a félmillió pengőt, a fennmaradó összeget összegyűjtjük, mert abból nagyszabású munkák kiadását akarjuk fedezni. Az akadémiai tagok életkora, középarányost véve, nagy általánosságban 40—45 év között mozog. Természetesen akadnak sokkal öregebbek, de fiatalabbak is. Azt azonban mindenkinek meg kell értenie, hogy az akadémiai tagságot nem egészen fiatal korban, 25—30 éves korában kapja meg valaki. Egy jó munka legfeljebb felhívja valakire a figyelmet.

Mi az állandó, magas színvonalon dolgozó szellemi munkásokat kívánjuk tömöríteni. Azt viszont nem lehet az öregekről sem állítani, hogy nem dolgoznak. Vannak 75—80 éves tagjaink is, akik ma is szorgalmas munkáit a tudomány-nak.

Rendelet a bevonult ügyvédek helyettesének kirendeléséről

A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. minisztérium 2260/1943. M. E. számú rendeletét, amely a háború folytán ügyeik ellátásában akadályozott személyek érdekeit védő rendelkezések kiegészítéséről és módosításáról szól.

A rendelet lehetővé teszi a bevonult ügyvédek részére — akár saját kérelmük, akár legközelebbi hozzátartozóik kérelme folytán — helyettes kirendelését, akinek a rendeletben részletesen szabályozott feladata, a bevonulás tartama alatt az ügyvéd irodájának vezetése. Biztosítja a rendelet az ügyvéd ügyfele részére, hogy — ha a bevonult ügyvédnek kirendelt helyettese nincs — a bíróság közbenjöttével szerzhessen az ügyvédnél lévő iratairól másolatot vagy kérhesse azok kiadását.

Előadás az Iparvállalatok vezetéséről

A Mérnöki Továbbképző Intézet felkérésére Kelemen Mór, a Magyar Racionalizálási Bizottság igazgatója a Műgyetemen előadást tartott az ipari vállalatok igazgatásáról. Előadásában mindenekelőtt azt emelte ki, hogy a mérnöki kar az iparvállalatok vezetésére terén azért nem tud számához mérten érvényesülni, mert egyes kivételektől eltekintve, a vállalatok vezetéséhez szükséges gazdasági és adminisztratív tudást nem igen szerzi meg. Az Egyesült Államok vezető iparvállalatainak 65 százaléka mérnökök vezetésével áll. Az iparvállalatok igazgatásánál kétségtelenül igen nagy szerepet tölt be a termelési ágak vezetésében, azonban igen sokszor mégsem ez a legfontosabb feladat. Ezután részletesen elemezte az ipari adminisztráció elveit, a munkamegosztást, a felelősségviselet és a közösségi szellem megerősítésének szerepét. Az adminisztrációnak a legtöbb feladatait pedig a gazdasági terv felállítását, a megfelelő szervezet kiépítését, ennek keretén belül a koordináció és korreláció biztosítását, végül az észszerű ellenőrzést jelölte meg. Ismertetette végül a vezetőik kiválasztásának, kiképzésének, begyakorlásának a feladatát.

A romhányi Rákóczi-emlékmű megkoszorúzása

Az 1710. január 22-én vitéz romhányi csatának emlékére 1932-ben állított emlékműnél lélekemelő ünnepség volt. A budapesti svéd-magyar napok alkalmából itt tartózkodó Collinder upsalai egyetemi tanár és felesége, Danielsen svéd királyi követ, Fáy István államtitkár és felesége, Káráth Jenő, a Svéd-Magyar Társaság elnöke és felesége társaságában hétfőn Romhányba utazott. Baross József főispán, majd Horváth Sándor alispán üdvözölte a vendégeket. Collinder professzor maganynyelvű ünnepi beszédet mondott, majd Danielsen svéd követ koszorút helyezett az emlékműre. Az emlékmű másik oldalán lévő lengyel emléktábla alá Szilágyi Károly volt országggyűlési képviselő tette le a lengyel legionisták egyesületének Miklósi Ferdinánd Leó vezetésével megjelent küldöttsége koszorúját.

Az ügynöki Iparjogosi tványok

A kerületi előjárók Batthyay Imre dr. tanácsnok-előjáró elnöklésével legutóbb tartott értekezletükön foglalkoztak többek között az ügynöki iparjogosi tványok ügyével is. Ebben a kérdésben az az álláspont érvényesült, hogy a jövőben az ügynöki iparjogosi tványok kiállításánál csak akkor sorolják fel a közvetítői tevékenység körébe tartozó árucikkeket, ha a folyamodó legfeljebb háromféle áru ekkor kéri az iparjogosi tványt. Minden más esetben a jogosi tvány „a ügynöki ipar”-ra fog szólni. Tárgyalt az értekezlet a zsidó üzletvezető alkalmasságának kérdéséről is. Az értekezlet a kereskedelmi miniszter állásfoglalásához mérten tudomásul vette, hogy a zsidó törvény hatálya alá eső személy csak abban az esetben alkalmazható üzletvezetőül, ha a községben a zsidóknak kiadott iparigazolványok és iparjogosi tványok együttes száma, illetően az iparigazolvánnyal vagy iparjogosi tvánnyal bíró zsidók száma hat százalék alá csökkent.

Bécsi lap Budapest életéről

Bécs, április 21. (Magyar Távirati Iroda.) A Wiener Neueste Nachrichten háromhasábos cikket közöl a magyar főváros mindennapi életéről. Bevezetőül foglalkozik a magyar főváros szépségeivel, majd hangsúlyozza, hogy Budapest mindennapi életét is meghatározta a háború. A lap utal arra is, hogy kávéházak mindennapi élete nem változott meg teljesen és a kávéházakban időző szokott társaság még ma is ott szerzik be „megbízható” információikat.

Elég egy pillantást vetni a magyar újságokra — folytatja a cikk — és megállapítható, hogy az ország életében a politikai kérdések kerültek előtérbe. Természetesen a háború események érdeklik elsősorban a lakosságot. A háborúval kapcsolatban a szociális kérdések is a megvitatottak középpontjába kerültek. Magyarországon egyre világosabbá látják, hogy a háború után csak az idők szavának megfelelő, megalkuvás nélküli szociális politika folytatható.

Öz. Katona Béláné szül. Weininger Elza mint felesége maga, valamint leánya, Erzsébet, vejei: Kelemen András és Gerlei Gedeon, továbbá unokái: Kelemen Gábor és Gerlei Gedeon nevében fájdalomtól sújtott szívvel jelenti, hogy forrón szeretett férje

Katona Béla

hosszas betegeskedés után 71 éves korában elhunyt, mely gyászba borítva családját és mindazokat, akik ismerték és szerették.

Temetése pénteken du. 4 órakor lesz a farkasréti temetőben.

Öz. Winkler Adolfné sz. Löwinger Janka egy a maga, mint leány: Kovács Jenőné sz. Winkler Pirokka, Tehel Lászlóné sz. Winkler Éva, valamint szeretettől távol lévő Tehel László veje, rajongással szeretett egyetlen unokája: Jancsik és az összes rokonok nevében megtört szívvel tudatja, hogy hőn szeretett férje, a legjobb apa, nagyapja és rokon

Winkler Adolf

a munka és szorgalom mintaképe a Mindenható akaratából váratlanul elhunyt.

A meghaldogaltat április 22-én, csütörtökön délután 5 órakor a III. kerületi Kúlsó-Bécsi-ut 12. számú temetőben (budai rész) fogjuk örök nyugalomra helyezni.

Emlékét szeretettel őrizzük! Részvételi ajándékok mellőzését kérjük.

Dr. Holló Gyula (New York) és Holló Irma egy a maguk, mint az alulírottak nevében is mély fájdalommal tudatják, hogy jóságos édesanyjuk

özv. Herzl Józsefné szül. Treichlinger Paula

április 20-án nemes és önfeláldozó életét 74. évében elhunyt.

Április 22-én, csütörtökön déli félgy órakor kísértük utolsó útjára a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Dr. Holló Gyuláné szül. dr. Weil Elza menyje, dr. Berger Lászlóné sz. dr. Holló Ágnes és Holló Béla unokái, valamint az egész rokonság